

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Sžp/2/2013
Identifikačné číslo spisu:	3011200437
Dátum vydania rozhodnutia:	18.12.2013
Meno a priezvisko:	JUDr. Zdenka Reisenauerová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2013:3011200437.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zdenky Reisenauerovej a členov senátu JUDr. Ivana Rumanu a JUDr. Aleny Adamcovej, v právnej veci žalobcu : S. C., bytom F.. XXXX/XX, C., zastúpeného JUDr. Ctiborom Stachom, advokátom so sídlom v Prievidzi, Košovská cesta 1, proti žalovanému : Okresný úrad Trenčín, Hviezdoslavova 3, Trenčín, za účasti : 1/ Mesto Bojnice, Mestský úrad Bojnice, Sládkovičova 1, Bojnice, zast. JUDr. Martinom Lukačovičom, Advokátska kancelária, so sídlom F. Madvu 330/27, Prievidza, 2/ Slovenský pozemkový fond Bratislava, Búdkova 36, Bratislava, 3/ F. C., bytom F.. XX, C., 4/ P. A.P., bytom C. 3, C., 5/ P. Z., bytom D. X/X, Z., v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. KSÚ-2011-557/1348-3/Ka zo 16. mája 2011, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne č. k. 11S/62/2011 - 70 z 9. októbra 2012, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok Krajského súdu v Trenčíne č. k. 11S/62/2011 - 70 z 9. októbra 2012 z m e ň u j e tak, že rozhodnutie žalovaného č. KSÚ-2011-557/1348-3/Ka zo dňa 16. mája 2011 v spojení s prvostupňovým rozhodnutím č. SOcÚ : 159-8/2007/SP, 2026/2007 zo dňa 17. februára 2011 z r u š u j e a v e c v r a c i a žalovanému na ďalšie konanie.

Žalobcovi náhradu trov konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Trenčíne zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. KSÚ-2011-557/1348-3/Ka zo 16. mája 2011, ktorým o odvolaní žalobcu proti rozhodnutiu Mesta Bojnice č. SOcÚ- 159-8/2007/SP, 2026/2007 zo 17. februára 2011 - ktorým na podklade výsledkov vykonaného konania vedeného podľa ust. § 88 ods. 1 písm. b/ a § 88a zák. č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zák. č. 50/1976 Zb.“ alebo „stavebný zákon“), podľa ust. § 88 ods.1, § 88a ods.5 stavebného zákona v súlade s ust. § 25 vyhlášky č 453/2000 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia stavebného zákona a podľa § 46 zák. č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (Správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „správny poriadok“) vlastníkov stavby (žalobcovi) nariadil odstránenie stavieb s názvom „oporný múr, oplotenie a drobná stavba skladu

dreva", uskutočnených v rokoch 1997 (oplotenie a sklad dreva) a 1999 (oporný múr) v katastrálnom území L., na pozemkoch parc. č. XXX/X registra L. E. a parc. č. XXXX a XXX registra G. E. (oporný múr), parc. č. XXXX a XXX registra G. E. (oplotenie) parc. č. XXX registra G. E. (drobná stavba skladu dreva) s tým, že zároveň určil podmienky (v počte 7), za ktorých bude odstránenie vykonané - podľa § 59 ods. 2 správneho poriadku zmenil prvostupňové rozhodnutie tak, že vo výroku:

- upresnil právny predpis na znenie: „podľa ustanovení § 88a ods. 2 a 5 stavebného zákona v spojení s § 90 ods. 2 až 4 stavebného zákona, § 46 zák. č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (Správny poriadok) v znení neskorších predpisov a § 25 vyhlášky č. 453/2000 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia stavebného zákona" a
- vypustil podmienku č. 7 na odstránenie.

Zároveň uviedol, že ostatné časti výroku prvostupňového rozhodnutia sa nemenia.

V odôvodnení rozsudku krajský súd uviedol, že z podkladov spisu mal preukázané, že žalobca bez akéhokoľvek povolenia postavil na pozemkoch, ktoré nevlastní, stavby, čím došlo aj k nedovolenému záberu poľnohospodárskej pôdy. V konaní o dodatočnom povolení stavby v zmysle § 88a stavebného zákona mal žalobca možnosť stavby legalizovať a preukázať, že stavby nie sú v rozpore s verejnými záujmami, a to v dostatočne dlhej dobe, pretože konanie na prvom stupni trvalo neuveriteľne takmer 4 roky. Prvostupňový súd zdôraznil, že porušenie stavebného zákona na strane žalobcu bolo jednoznačné, v konaní bol úplne pasívny (podával len žiadosti o predĺženie lehoty), dôkazné bremeno o preukázaní, že ďalšia existencia nepovolennej stavby nie je v rozpore s verejným záujmom, neunesol. Keďže žalobca nepodal ani žiadosť o dodatočné povolenie stavby a nepredložil ďalšie požadované doklady (ani po predĺžení lehoty), zákonné podmienky pre dodatočné povolenie stavby neboli splnené. Prvostupňový súd dospel k záveru, že správne orgány postupovali v súlade so stavebným zákonom i správnym poriadkom, keď vo veci rozhodli o odstránení stavby v zmysle § 88a ods. 2 stavebného zákona. Žalobca v žalobe, ktorej obsahom bolo v podstate odvolanie, ktorým sa zaoberal žalovaný v odvolacom konaní, nenamietal zistený skutkový stav alebo právny záver správnych orgánov, ale upriamoval pozornosť na skutočnosti, ktoré neboli predmetom konania, ktoré ani nepreukázal objektívnymi dôkazmi a mali slúžiť na vysvetlenie pohnútok, ktoré ho viedli k postaveniu stavieb. Devastovanie okolitých pozemkov údajným smetiskom alebo nepovolenou skládkou, zosuv pôdy v dôsledku dažďov, spôsobenie škody na susedných pozemkoch bolo len v rovine tvrdenia žalobcu a i keby sa preukázalo, neodôvodňovalo to konanie žalobcu, t. j. budovanie stavieb na cudzích pozemkoch bez akéhokoľvek povolenia. Podľa názoru súdu tvrdenie žalobcu, že konal namiesto orgánov, ktoré mali údajný závadný stav riešiť, je neakceptovateľné. Tiež nie je možné akceptovať, že žalobca, ktorý postavil stavby bez povolenia na cudzích pozemkoch, chcel potom vlastníkov prinútiť k predaju pozemku alebo jeho zámene, prípadne nájmu. Žalobca od začiatku vedome porušoval zákon predpokladajúc, že ak už bude stavba vybudovaná, tak vlastníkom pozemku ustúpi jeho požiadavkám. Z dôvodu, že v konaní o dodatočnom povolení stavby žalobca nepredložil požadované doklady, stavebné úrady museli nariadiť odstrániť stavby v zmysle § 88a ods. 2, 5 stavebného zákona, pričom krajský súd ich postup a napadnuté rozhodnutie považoval za zákonné. Žalovaný sa v odvolacom konaní zaoberal námietkami žalobcu, i keď neuviedol ani jednu konkrétnu námietku nezákonnosti postupu i samotného rozhodnutia. Prvostupňový súd k námietkam v žalobe uviedol, že pre vydanie rozhodnutia v zmysle § 88a ods. 2 stavebného zákona je určujúcim kritériom nepredloženie dokladov žalobcom, na ktorom leží dôkazné bremeno, pričom spoľahlivé zistenie skutkového stavu spočíva v zistení, že žalobca nepredložil doklady, a preto nedošlo k porušeniu § 3 a § 4 správneho poriadku. Výužívanie resp. nevyužívanie pozemku vlastníkom nedáva právo žalobcovi, aby do vlastníctva zasahoval postavením stavby a pod. Poukázal tiež na to, že žalobca nepreukázal, že Mesto Bojnice súhlasilo so stavbami bez príslušných rozhodnutí a tiež, že by odstránenie múrika spôsobilo zosuvy, odtrhnutie svahu a záplavy, čo vylučuje aj skutočnosť, že na tom mieste si postavil rodinný dom a vznik škôd nie je preukázaný. Záverom prvostupňový súd uviedol, že žalobca sa v celej žalobe pokúšal svoje konanie zľahčovať poukazovaním na činnosť iných a nedôvodne kladne hodnotil svoje konanie a okrem subjektívneho stanoviska nič konkrétne nenamietal a nespochybňoval zákonnosť napadnutého rozhodnutia.

O náhrade trov konania krajský súd rozhodol podľa § 250k ods.1 O.s.p. tak, že neúspešnému žalobcovi náhradu trov nepriznal.

Proti predmetnému rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca. Uviedol v ňom, že predpokladal, že prvostupňový súd pre absenciu vykonaných dôkazov rozhodnutie správneho orgánu - ktorý rozhodol bez dokazovania len na základe niekoľkých takpovediac nepodstatných listín - zruší alebo túto absenciu odstráni tak, že sám si na pojednávaní tieto nenáročné dôkazy vykoná. Išlo len o ochotu vypočutia svedkov vo forme výsluchu súčasného primátora Mesta Bojnice ako i bývalého primátora - S.. K. K. a taktiež výsluch P. F. C., vlastníka susediaceho domu a pozemku, ktorý bol a bude neexistenciou oporného múriku subjektom najviac dotknutým, prípadne jedného až dvoch vlastníkov nehnuteľností, ktorý bývajú v domoch pod ním a taktiež boli postihovaní dôsledkami záplav bahna v čase, keď tento múrik neexistoval. Výkonanie takýchto dôkazov bolo podľa jeho názoru povinnosťou prvo a druhostupňového správneho orgánu alebo súdu, ktorý by týmto preskúmal, či napadnuté rozhodnutie je zákonné z dôvodu dostatočného zistenia skutkového stavu.

Žalobca uviedol, že správny orgán od neho požadoval predloženie dokladov o ktorých vedel, že mu nemôže predložiť, pretože nemá na ich získanie oprávnenie a kompetenciu. Mohol si ich dokonca pripojiť k spisu ako materiál vyprodukovaný ním samým. Taktiež neuskutočnil vo veci konanie s vyhotovením príslušných zápisníc, kde by vypočul svedkov susedných dotknutých nehnuteľností a taktiež si ani nezabezpečil adekvátne vierohodné rozhodnutia Pozemkového úradu, ale sa obmedzil len na akceptovanie krátkych listov a odpovedí. Neskúmal tiež skutočnosti kto daný oporný múrik vystaval a kto je v podstate jeho vlastníkom. Podľa žalobcu vyriešenie tejto otázky bolo podstatné k tomu, aby rozhodnutie, nech by bolo akékoľvek, bolo vydané voči správneho účastníkovi konania. Uviedol tiež, že odvolávať sa na jeho nespoluprácu v konaní o dodatočné povolenie stavby je obyčajným alibizmom, pretože za celé obdobie takéhoto konania bolo zrejmé, že stavba dodatočne zlegalizovaná nebude. Na to postačovala jednoduchá informácia od Pozemkového úradu, že s legalizáciou stavby nesúhlasí pre možnú plánovanú cestu cez pozemok, ktorý v smere od chodníka táto stavba (oporný múrik) ochraňuje pre zosuvom. Pritom nikdy takáto cesta plánovaná nebola a nikdy ani zrealizovaná nebude, a to nielen pre obrovskú finančnú náročnosť, ale i pre technickú nemožnosť a jeho využitie len jediným občanom. Napriek tomu, že tento fakt si príslušní pracovníci MSÚ v Bojniciach, Stavebného úradu ale i KSÚ v Trenčíne dobre uvedomujú, akoby neustále danú myšlienku „živí" pre lobistický tlak subjektu vlastniaceho pozemok za jeho záhradou.

Žalobca ďalej uviedol, že napadnutým rozhodnutím sa zakladá protiprávny stav vo forme okamžitého vzniku škody na jeho majetku, majetku jeho rodičov, P. F. C. a ďalších susedov. V konaní nebol nikto ochotný P. F. C. vypočuť, pričom tento má takpovediac životný záujem na vybudovaní oporného múriku a jeho vyhotovenie i financoval, pričom v súčasnosti tvrdí, že sa cíti byť jeho vlastníkom a že žalobcovi jeho zbúranie nedovolí, pretože ani nezapltil jeho vyhotovenie. Ak sa tento múrik zbúra, časť svahu sa okamžite odtrhne a pri prvom daždi, či odmáku v zimných mesiacoch bude časť jeho domu v prízemí zaplavená blatom. Výbudovaním oporného múrika zo strany P. F. C. za spoluúčasti rodičov žalobcu, sa len suplovala povinnosť mesta a čiastočne i pozemkového úradu.

Podľa názoru žalobcu správny orgán mohol daný výrok o odstránení stavby formulovať a zdôvodniť tak, že by mu danú povinnosť v rámci určenia lehoty na odstránenie stavby stanovil napríklad v lehote do 1 mesiaca odo dňa právoplatnosti rozhodnutia o povolení stavby cesty povedľa jeho domu.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti rozhodnutie žalovaného bolo vydané predčasne. Keďže uvedené vady neodstránil ani prvostupňový súd, ktorý nedostatočne zistil skutkový stav veci, žalobca sa domáhal, aby Najvyšší súd SR ako súd odvolací, napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil prvostupňovému súdu na ďalšie konanie s pokynom, aby tento alternatívne dokazovanie v danej veci doplnil, resp. preskúmané rozhodnutie žalovaného zrušil s vytknutím vád o nedostatočnom zistení skutkového stavu veci, ako aj z dôvodu preskúmania jeho legitímácie v správnom konaní, pretože rozhodnutie s uložením povinnosti smeruje voči tomu, kto nemá úplné dispozičné právo s vecou nakladať. Zároveň si uplatnil náhradu trov odvolacieho konania výšku ktorých nevyčíslil.

Žalovaný a ani ostatní účastníci konania sa k odvolaniu žalobcu nevyjadrili.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§246c ods. 1 veta prvá O.s.p. v spojení s § 10 ods. 2 O.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok a konanie, ktoré mu predchádzalo (podľa §246c ods. 1 veta prvá O.s.p. v spojení s § 211 a nasl. O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolaniu žalobcu je potrebné

vyhovieť.

Deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk. Rozsudok bol verejne vyhlásený 18. decembra 2013 (§ 156 ods. 1 a ods. 3 O.s.p.).

V správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, ktorými sa zakladajú, menia alebo zrušujú práva alebo povinnosti fyzických alebo právnických osôb.

Úlohou krajského súdu v predmetnej veci bolo postupom podľa ustanovení druhej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku preskúmať zákonnosť postupu a rozhodnutia žalovaného správneho orgánu, ktorým bolo žalobcovi nariadené odstránenie horeoznačených stavieb.

Z podkladov administratívneho spisu vyplývajú nasledujúce skutočnosti.

V súvislosti so žiadosťou žalobcu - obdržanou Slovenským pozemkovým fondom Bratislava, regionálnym odborom Prievidza /ďalej len „SPF RO“/ dňa 3. septembra 2003 (zaevidovanou pod č. 1485/03), ktorou žiadal o kúpu časti neknihovanej parcely č. XXX, vedenej ako cesta v kat. území Bojnice - Mestský úrad Bojnice listom zo dňa 28. novembra 2003, na žiadosť SPF RO oznámil, že v zmysle ÚPN SÚ Bojnice je predmetná lokalita plánovaná ako obytné plochy rodinných domov a po predmetnej parcele je plánované predĺženie MK, a preto bolo SPF doporučené pozastavenie konania k čomu aj došlo a o čom bol žiadateľ o kúpu informovaný.

SPF RO pri náhodnej obhliadke pozemku parc. č. XXX v kat. úz. L.. však zistil, že pozemok aj napriek pozastaveniu konania vo veci predaja, je oplotený, je na ňom postavený betónový múr, čím je zamedzený prístup a prechod cez daný pozemok, ktorý je stále vo vlastníctve Slovenskej republiky - v správe SPF Bratislava a keďže SPF RO nemal vedomosť, že by k predmetným úpravám dával súhlas, listom zo dňa 11. decembra 2006 požiadal Mestský úrad Bojnice, ako príslušný stavebný úrad, aby sa k daným zisteniam vyjadril.

Mestský úrad Bojnice na túto žiadosť reagoval listom došlým SPF RO dňa 16. januára 2007, z ktorého vyplýva, že na základe tohto podnetu boli preverené ohlásenia podané na Mesto Bojnice, avšak vydanie povolenia na predmetné stavby nebolo zistené. Z tohto dôvodu sa rozhodli postupovať v zmysle platnej legislatívy (stavebného zákona) a preveriť legálnosť týchto stavieb prostredníctvom príslušného stavebného úradu - Spoločný obecný úrad Bojnice, pracovisko Prievidza, ktorý požiadal o vykonanie štátneho stavebného dohľadu.

Spoločný obecný úrad Bojnice, pracovisko Prievidza (ďalej aj „stavebný úrad“) 9. februára 2007 vydal oznámenie o výkone štátneho stavebného dohľadu, ktorým žalobcovi oznámil, že v zmysle § 98 stavebného zákona z podnetu Mesta Bojnice, na nehnuteľnosti parc. č. XXX nachádzajúcej sa v kat. území Bojnice, vykoná štátny stavebný dohľad, ktorý sa týka oplotenia pozemku a na ňom postaveného betónového múru, čím došlo k začatiu stavebných prác na pozemku vlastníka parc. č. XXX, ktorým je SPF Bratislava, RO Prievidza, bez vydania stavebného povolenia. V rámci uvedeného oznámenia bol žalobca upovedomený o termíne vykonania štátneho stavebného dohľadu, ktorý bol určený na deň 20. februára 2007 o 12,00 až 12,30 hod. so stretnutím pred nehnuteľnosťou žalobcu v C., V. č. XX. V oznámení stavebný úrad zároveň uviedol, že k štátnemu stavebnému dohľadu je potrebné pripraviť všetky doklady dotýkajúce sa veci. Na konanie bol pozvaný aj SPF Bratislava, RO Prievidza a zástupca Mesta Bojnice.

Na tomto mieste považuje odvolací súd za potrebné uviesť, že priebeh štátneho stavebného dohľadu na mieste samom nebol zdokumentovaný, resp. v administratívnom spise sa zápisnica o jeho vykonaní nenachádza (pod č. 5 sa nachádzajú len fotografie). Skutočnosť, že štátny stavebný dohľad sa uskutočnil, je zrejmá len z oznámenia stavebného úradu adresovaného SPF RO z 28. februára 2007, z ktorého vyplýva, že na miestnom zisťovaní bol písomne aj fotograficky zdokumentovaný skutkový stav. Z uvedeného oznámenia vyplýva, že „na pozemku parc. č. XXX kat. úz. L.., ktorý je vo vlastníctve SPF

Bratislava, postavil žalobca betónový múr vo výške 1,2 m z prednej strany od miestnej komunikácie a nízky betónový múrik zo zadnej strany parcely, na ktorom je natiahnuté pletivo oplotenía. Na predmetnej parcele je umiestnená aj drobná stavba, slúžiaca na uskladnenie dreva. Oplotenie za rodinným domom a drobná stavba sú vybudované v roku 1997, betónový múrik od miestnej komunikácie je vybudovaný v roku 1999. Na predmetné stavby nebolo vydané stavebné povolenie ani ohlásenie drobnej stavby." V oznámení sa ďalej uvádza, že „stavebný úrad začne v zmysle § 88a stavebného zákona z vlastného podnetu konanie o dodatočnom povolení stavby a vyzve žalobcu k predloženiu dokladov o tom, že dodatočné povolenie nie je v rozpore s verejnými záujmami chránenými stavebným zákonom, najmä s cieľmi a zámermi územného plánovania a osobitným i predpismi."

Odvolací súd poukazuje na skutočnosť, že z uvedeného nie je zrejmé, kto poskytol stavebnému úradu uvedené informácie, kto sa štátneho stavebného dohľadu vôbec zúčastnil, resp. či sa ho zúčastnil aj samotný žalobca. Neuniklo tiež pozornosti odvolacieho súdu, že žiadne doručienky o doručení predmetného oznámenia o vykonaní štátneho stavebného dohľadu žalobcovi, ako aj ostatným upovedomovaným subjektom sa v administratívnom spise nenachádzajú.

Z administratívneho spisu ďalej vyplýva, že vzhľadom k tomu, že stavebný úrad začal konanie podľa ustanovenia § 88 ods. 1 písm. b/ a § 88a ods. 1 stavebného zákona a podľa jeho výsledkov stavbu „Oporný múr, oplotenie a drobná stavba" dodatočne povolí alebo vydá rozhodnutie o jej odstránení, t. z. vrátení do pôvodného stavu, bol žalobca výzvou stavebného úradu z 20. marca 2007 vyzvaný preukázať, či dodatočné povolenie zmeny stavby nie je v rozpore s verejnými záujmami chránenými stavebným zákonom a osobitnými predpismi s tým, aby v lehote do 90 dní odo dňa doručenia tejto výzvy predložil doklady, ktoré špecifikoval. Súčasne stavebný úrad žalobcu upozornil, že v zmysle § 88a ods. 2 stavebného zákona ak požadované doklady nepredloží v uloženej lehote, alebo ak sa na ich podklade preukáže rozpor stavby s verejným záujmom, stavebný úrad nariadi odstránenie uskutočnenej stavby, resp. vrátenie do pôvodného stavu. Táto výzva bola žalobcovi doručená 21. marca 2007.

Žalobca v lehote na predloženie dokladov doručil stavebnému úradu dňa 22. júna 2007 žiadosť o predĺženie lehoty na predloženie dokladov na legalizáciu stavby, čo odôvodnil pracovným vyťažením. Stavebný úrad žalobcovi vyhovel a lehotu mu výzvou z 22. júna 2007 predĺžil o 4 mesiace od jej doručenia, t. j. od 26. júna 2007. Ani táto lehota nebola však zo strany žalobcu dodržaná, žiaden z požadovaných dokladov nepredložil, ale len opakovanými žiadosťami (z 24. októbra 2007, 11. augusta 2009, osobne 21. októbra 2009) v podstate bez akéhokoľvek odôvodnenia žiadosti (len „z dôvodu pracovného vyťaženia") mu stavebný úrad vždy vyhovel a lehoty opakovane predlžoval. Dňa 21. októbra 2009 sa žalobca dokonca osobne dostavil na stavebný úrad so žiadosťou o predĺženie lehoty, avšak ani vtedy nebol riadne ako účastník konania vypočutý, nebola s ním spísaná riadna zápisnica, iba stručný úradný záznam.

Na základe uvedeného sa možno jednoznačne stotožniť s argumentáciou žalovaného o pasivite žalobcu v priebehu správneho konania, ktorý nemal záujem dať daný stav ohľadne neoprávnených stavieb do súladu so zákonom.

Stavebný zákon v § 88 ods.1 taxatívnym spôsobom vymenúva dôvody, pri existencii ktorých je stavebný úrad povinný nariadiť odstránenie stavby. Konanie v týchto prípadoch začína vždy zo zákona.

Pre posúdenie zákonnosti žalobou napadnutého rozhodnutia žalovaného správneho orgánu, ktorým bolo žalobcovi nariadené odstránenie horeoznačených stavieb, bolo podstatné skúmať splnenie zákonných podmienok v zmysle ustanovenia § 88 ods. 1 písm. b/ stavebného zákona upravujúceho odstraňovanie stavieb.

Podľa § 88 ods. 1 písm. b/ stavebného zákona, stavebný úrad nariadi vlastníkovi stavby odstránenie stavby postavenej bez stavebného povolenia alebo v rozpore s ním alebo bez písomného oznámenia stavebnému úradu podľa § 57 ods. 7 pri stavbách, ktoré treba ohlásiť, odstránenie stavby sa nenariadi iba v prípadoch, keď dodatočné povolenie stavby nie je v rozpore s verejným záujmom.

V citovanom ustanovení sa riešia stavby nepovolené, t. j. tie, ktoré boli postavené bez stavebného povolenia alebo v rozpore s ním, ako aj stavby podliehajúce ohláseniu a ktoré sa nedajú zdokumentovať kladným písomným oznámením stavebného úradu. Zároveň sa ale pripúšťa ich dodatočné povolenie v prípade, že nie sú v rozpore s verejným záujmom.

Dodatočné povolenie stavby je zakomponované do stavebného zákona v samostatnom ustanovení § 88a, ktorý podrobne upravuje konanie o dodatočnom povolení stavby uvedené pojmovo už v § 88 ods. 1 písm. b/.

Či je nepovolená stavba v rozpore s verejným záujmom, sa musí preukázať pri konaní podľa § 88a stavebného zákona.

Podľa § 88a ods. 1 veta prvá stavebného zákona, ak stavebný úrad zistí, že stavba bola postavená bez stavebného povolenia alebo v rozpore s ním, začne z vlastného podnetu konanie a vyzve vlastníka stavby, aby v určenej lehote predložil doklady o tom, že dodatočné povolenie nie je v rozpore s verejnými záujmami chránenými týmto zákonom, najmä s cieľmi a zámermi územného plánovania a s osobitnými predpismi.

Účelom konania o dodatočnom povolení stavby je vlastne dodatočné zhojenie závažnej vady, ktorou je prvotné vedomé ignorovanie zákona zo strany stavebníka, pod podmienkou preukázania skutočnosti, že ďalšia existencia nepovolenej stavby nie je v rozpore s verejnými záujmami. Dôkazné bremeno je na vlastníčkovi stavby, keďže sa dopustil porušenia zákona. Ako už bolo uvedené vyššie, žalobca bol v priebehu konania pasívny.

Konanie o odstránení stavby podľa § 88 ods. 1 stavebného zákona predstavuje konanie, ktoré začína zo svojej úradnej povinnosti stavebný úrad, ktorý tiež zodpovedá za úplnosť skutkových zistení nevyhnutných na preukázanie existencie zákonných predpokladov potrebných na vydanie rozhodnutia o nariadení odstránenia stavby.

Na základe uvedeného možno konštatovať, že aj v konaní o odstránení stavby podľa § 88 ods. 1 písm. b/ stavebného zákona, ako tomu bolo v posudzovanej veci, bol nositeľom dôkazného bremena stavebný úrad a bolo teda na ňom, aby nepochybne preukázal, že dôvody na začatie správneho konania a pre nariadenie odstránenia stavby existujú. Tiež treba zdôrazniť, že v konaní o odstránení stavby, keďže je vedené z úradnej povinnosti, na rozdiel od konania o žiadosti o dodatočné povolenie, nemožno ani uplatniť koncentračnú zásadu pre uplatňovanie námietok účastníkov.

Podľa § 140 stavebného zákona, ak nie je výslovne ustanovené inak, vzťahujú sa na konanie podľa tohto zákona všeobecné predpisy o správnom konaní.

Vedenie konania o odstránení stavby nie je procesne upravené stavebným zákonom, a preto stavebný úrad v priebehu tohto konania postupuje podľa zákona č. 71/1976 Zb. o správnom konaní (Správny poriadok) v znení neskorších predpisov.

V zmysle základných pravidiel správneho konania (§ 3 správneho poriadku) správne orgány postupujú v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi (ods. 1). Správne orgány sú povinné postupovať v konaní v úzkej súčinnosti s účastníkmi konania, zúčastnenými osobami a inými osobami, ktorých sa konanie týka a dať im vždy príležitosť, aby mohli svoje práva a záujmy účinne obhajovať, najmä sa vyjadriť k podkladu rozhodnutia a uplatniť svoje návrhy (ods. 2). Rozhodnutie správnych orgánov musí vychádzať zo spoľahlivo zisteného stavu veci (ods. 5).

Podľa § 4 ods. 1 správneho poriadku účastníci konania spolupracujú so správnymi orgánmi v priebehu celého konania.

Z podkladov súdneho spisu, vrátane administratívneho spisu žalovaného, je zrejmé, že správne orgány v

posudzovanej veci dospeli k záveru, že pre odstránenie horeuvedených stavieb boli splnené zákonné podmienky. Tento ich záver je však podľa názoru odvolacieho súdu predčasný, nakoľko si preň nezadovážili dostatok skutkových pokladov.

Podľa § 32 ods. 1 správneho poriadku správny orgán je povinný zistiť presne a úplne skutočný stav veci a za tým účelom si obstarat' potrebné podklady pre rozhodnutie. Prítom nie je viazaný len návrhmi účastníkov konania.

Podľa § 34 správneho poriadku na dokazovanie možno použiť všetky prostriedky, ktorými možno zistiť a objasniť skutočný stav veci a ktoré sú v súlade s právnymi predpismi (ods. 1). Dôkazmi sú najmä výsluch svedkov, znalecké posudky, listiny a ohliadka (ods. 2). Účastník konania je povinný navrhnúť na podporu svojich tvrdení dôkazy, ktoré sú mu známe (ods. 3). Vykonávanie dôkazov patrí správnomu orgánu (ods. 4).

V posudzovanom prípade podľa názoru odvolacieho súdu, vzhľadom na povahu veci, bolo potrebné nariadiť ústne pojednávanie (§ 21 ods. 1 správneho poriadku), ktoré bolo možné uskutočniť na mieste ohliadky, a to za účasti účastníkov konania s tým, aby pri ústnom pojednávaní uplatnili svoje pripomienky (§ 21 ods. 2 cit. zák.). Vo veci sa javí nevyhnuté dôsledné vypočutie žalobcu ako účastníka konania, jeho otca a tiež žalobcom navrhnutých svedkov - susedov, ktorí môžu byť odstránením oporného múru dotknutí. Pri týchto úkonoch je potrebné zachovať zákonný postup v súlade s § 33 ods. 1, 2 správneho poriadku. O uvedených úkonoch, t. j. o ústnom pojednávaní, o vyjadrení účastníka ako aj o výsluchu svedkov vrátane ich poučenia (§ 35 cit. zák.) je potrebné vyhotoviť zápisnicu spĺňajúcu náležitosti v zmysle § 22 cit. zák.).

Z podkladov administratívneho spisu mal odvolací súd za preukázané, že správne orgány sa nedostatočne zaoberali otázkou možnosti ohrozenia susedných nehnuteľností v prípade odstránenia oporného múru, ktorý podľa názoru žalobcu plní ochrannú funkciu pred zosuvom svahu.

Odvolací súd zároveň poukazuje na skutočnosť, že správne orgány majú v zmysle ustanovenia § 45 správneho poriadku (upravujúceho poriadkové opatrenia) k dispozícii možnosť sankčného postihu subjektov sťažujúcich postup konania.

Vychádzajúc zo stabilizovanej judikatúry Ústavného súdu SR, odvolací súd považuje za potrebné uviesť, že neoddeliteľnou súčasťou princípov právneho štátu zaručeného podľa čl. 1 ústavy je aj princíp právnej istoty. Tento spočíva okrem iného v tom, že všetky subjekty práva môžu odôvodnene očakávať, že príslušné štátne orgány budú konať a rozhodovať podľa platných právnych predpisov, že ich budú správne vykladať a aplikovať (napr. II. ÚS 10/99, tiež II. ÚS 234/03).

Z týchto dôvodov odvolací súd zamietajúci prvostupňový rozsudok krajského súdu podľa § 250ja ods. 3 O.s.p. zmenil tak, že rozhodnutie žalovaného zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, v ktorom v zmysle § 250r O.s.p. je viazaný právnym názorom súdu, pričom zároveň je povinný sa vysporiadať aj so všetkými námietkami žalobcu uvedenými v odvolaní.

O trovách konania odvolací súd rozhodol podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 250k ods. 1 veta prvá O.s.p. v spojení s § 150 ods. 1 O.s.p. tak, že v konaní úspešnému žalobcovi - s poukazom na existenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa, spočívajúcich v preukázanej pasivite žalobcu v priebehu správneho konania - náhradu trov konania nepriznal.

Podľa § 1 písm. b/ zákona č. 345/2012 Z. z., o niektorých opatreniach v miestnej štátnej správe a o zmene a doplnení niektorých zákonov, bol s účinnosťou od 1. januára 2013 Krajský stavebný úrad v Trenčíne zrušený a jeho pôsobnosť prešla v zmysle § 2 ods. 1 cit. predpisu na obvodný úrad v sídle kraja.

Podľa § 9 ods. 1 zákona č. 180/2013 Z. z. o organizácii miestnej štátnej správy a o zmene a doplnení

niektorých zákonov účinného od 1. októbra 2013, obvodné úrady zriadené podľa predpisov účinných do 30. septembra 2013 sú okresné úrady podľa tohto zákona.

V zmysle uvedeného najvyšší súd postupujúc podľa § 246c ods. 1 O.s.p. v spojení s § 107 ods. 4 O.s.p. konal ďalej s právnym nástupcom zaniknutého žalovaného, ktorým je okresný úrad.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v pomere hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 veta tretia zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.